ఏమి వ్రాయను?

శ్రీమతి కొండపల్లి కోటేశ్వరమ్మ

ఈ పత్య్రవుండీ వుండలేక "ఒకకథ" వ్రాశానండీ! అదికూడ నా మిత్రుని ప్రోత్సాహంతో ననుకోండి. మా చిట్టి మా యింటిలో పన్నెండు సంవత్సరాలు పెరిగి, వాళ్ళ నాన్న దగ్గరకు వెళ్లింది. వాళ్ళ నాన్న తీసుకుని వెళ్ళకముందే చిట్టిని వాళ్ళ యింటికి పంపద్దన్నా. అమ్మ వింటేనా? వాళ్ళ నాన్న దగ్గరుంటే కట్నమివ్వగలను, అప్పుడు మంచి సంబంధం వస్తుంది. మన కేముందియ్యను? వాళ్ళ నాన్న తీసుకొనివెళ్తున్నాడు. అదే మంచిదనేలంది అమ్మ. తనకు నచ్చని అన్యాయానికి యీ సంసారంలో బ్రతకలేక చిట్టి చనిపోయింది. మా చిట్టి చనిపోయిన తరువాతకూడ సానుభూతిలేకుండా "దానవనీ, పిచ్చిపనులు చేసిన తరువాత నావకేం చేస్తుంది?" అని నన్నూ నిందిస్తూవుంటే, నిజం తెలిసిన నాకు బాధ యెంతో ఎక్కువవుతుందంటారా, లేదా? మీరే చెప్పండి? మీ కేమైనా అనుకోండి, చెప్ప వలసిన ధర్మం నాది కాబట్టి చెపుతున్నా. నా బాధనంతా వ్యక్తం చేస్తూ నా మిత్రునికి ఒక జాబు వ్రాశాను. వాడు దాన్ని చదివి, వెంటనే నాకొక జవాబు వ్రాశాడు. ఆ లేఖలో యిలావుంది. "మిత్రమా, మీ బాబాయి కూతురు చిట్టి తానంతటతాను ఆలోచించుకోలేని దుర్భర పరిస్థితిలో ఒక దుర్మార్గుని వలలో పడి మోసపోయింది. మోసం తెలుసుకున్న తరువాత ఆదరించని తండ్రికీ, తనను అసహ్యించుకుంటున్న సంఘానికీ మానవత్వాలనే వుద్దేశ్యంతో యీ లోకాన్ని వీడింది. ఈ సత్యాన్ని తెలుసుకున్న నీవు నాకు వ్రాసినదే కథా రూపంలో వ్రాయరాదా?" అని వ్రాశాడు మా వాడు చెప్పినట్లు చేస్తే సత్యాన్ని బయటపెట్టి, చనిపోయిన మా చిట్టికి సంఘంలో న్యాయం కలుగజేస్తానన్న మనశ్శాంతితోనూ, చచ్చిన మా చిట్టికి ఆత్మశాంతి కలుగుతుందనే నమ్మకంతోనూ, నా మిత్రుడు వ్రాసినట్టే చేశానండీ, నా అదృష్టమో, మా చిట్టి అదృష్టమో, పత్రికలో నా కథ ప్రచురించబడింది.

నేను ఒకనాడు పాడుబడిన చెప్పులు బాగుచేయించుకోవడానికి సవన్నరుపేట వెళ్ళాను. చెట్టు దగ్గర తాత నా చెప్పులు బాగు చేస్తున్నాడు. అక్కడున్న మాసిన యిద్దరు పెద్దమనుష్యులు నాకు వినబడేలాగు యిలా చెప్పుకున్నారు. "ఆ చెట్టు దగ్గర నిలబడ్డ పకీరు ముండాకొడుకును చూశారా? వాడు వ్రాసిన కథ పత్రికలో పడింది" అన్నాడు మొదటివాడు. "ఆ చెప్పులు బాగుచేయించుకునే వాడేగా" అంటూ నా ముఖం చూస్తున్నాడు. "వాని స్తోమతెంతో, వానికున్న పలుకుబడెంతో నాకు తెలుసు. ఊరూ, పేరూలేని వెధవలు పంపితే వేసుకునే పత్రికవాళ్ళకేం తెలుస్తుంది?" అని చెప్పుకింద

స్నేహితులా అన్నాడు మొదటివాడు మాబోటివాళ్ళు "వాని కథ ఏమిచూచి వేసుకున్నారు?" అని ప్రశ్నిస్తే "మాకు వాస్తవంగా కనిపించింది. ఇతర వివరాలు అనవసరం" అంటారు పత్రికల వాళ్ళు అన్నాడు రెండో మహానుభావుడు. "అది వాడు వ్రాసిన కథ కాదు లెండి. ఎక్కడో కాపీ కొట్టి ఉంటాడు, యీ వెధవ రచయిత ననిపించుకోవాలనే కోరికతో..." అంటూ, నాకు వినబడే లాగ [illegible] నాతో [illegible] చెప్పు కున్నారంటే, నే నే [illegible] చెప్పండి.

బాగుచేసి యిచ్చిన [illegible] కృష్ణుని యింటికి వెళ్ళాను. [illegible] కథ వ్రాయగలిగానే గాని [illegible] లేకుండా చేశారే యీ పెద్దమనుష్యులు. దేవుడా! రచనలు చేయడంకూడా [illegible] నాకేక్కడా? అలా నీవు నిర్ణయించితే, నేను రచయిత నవ్వాలనే వుద్దేశ్యంతో యీ కథ వ్రాయలేదు. నన్ను [illegible] దేవుడా! [illegible] నా హృదయాన్ని ఆపుకోలేకపోయాననే బాధతో వ్రాసిన కథ. నేను [illegible] వుద్దేశ్యంతో వ్రాసింది కాదు స్వామీ! అంటూ కాళ్ళ బడ్డా.

కథ పత్రికలో చూచి, నన్ను కలుసు కోవడానికి యిద్దరు మిత్రులు మా యింటికి వచ్చారు. అందులో ఒకడు [illegible]. రెండో అతను [illegible]. వాళ్ళను చూచేసరికి, వాళ్ళేమంటారో అని భయపడ్డాను. మీరేమైనా అను కోండి, నాకు కొంచెం భయం జాస్తి. 'భయస్తుడు', 'ప్రక్కవాళ్ళు ఏమన్నా ఎదురుతిరగలేని వాణ్ణి' అని నా గురించి మీరనుకోవచ్చు. అనుకోండి; అంతమాత్రంతో 'ధైర్యం లేనివాడు' అని మీరనుకోకూడదా! మా యిద్దరు స్నేహితులూ నా కథను చదివి పెద్ద మనుష్యుల్లాగా కాక చాల సంతోషించి యికముందు కూడా కథలు వ్రాయమని, కొన్ని సలహాలిచ్చి, నాలో రచయిత నవ్వాలనే భావాన్ని కలిగించి వెళ్ళారు.

ఆరాత్రే [illegible] భావవస్తువును ఏరుకొని, నేనొక [illegible] వ్రాయాలనే పట్టుదల ఎక్కువ అయింది. ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నాను. యింతలో నా మిత్రుడు [illegible] తీసుకొని వ్రాస్తున్నా(?).

"ప్రియతమా! నీ మోము తిలకించినప్పుడు నా ప్రేమ [illegible] నీ కనులు [illegible] నవ్వుతో [illegible] [illegible] నా [illegible] [illegible] తుంది."
"[illegible] [illegible] [illegible] వస్తువు [illegible] నిర్ణయించి [illegible]."

యిలాంటి మాటలతో ఒక్కని శృంగార ప్రేమకథలగా [illegible] వ్రాయమన్నాడు. ఆలోచించా, ప్రేమించడం ఏంటో తెలియని నాకు ప్రేమించి పెండ్లిచేసుకుం టాడా, లేక పెండ్లిచేసుకుని ప్రేమిస్తాడా నా కథానాయకుడు? అంతుచిక్కలేదు. [illegible]గా, సాహిత్యానుభవమున్న ఒక కవి చెప్పిన మాటలు జ్ఞాపకం కొచ్చాయి. కవిజీవితమే కావ్యమనీ, అలాంటి కావ్యమే రాణిస్తుందనీ, మన్ననలు పొందిన రచనలలో రచయిత జీవితాన్ని ఏదో ఒకచోట చూడగల్గుతామనీ ఆయన చెప్పాడు. వారి మాటలనే దృష్టిలో

వుంచుకున్నప్పుడు నా మిత్రుడు చెప్పిన శృంగారకథలో ప్రవేశిస్తే ఏమవుతుందో మీరే చెప్పండి. "శృంగారం కాస్తపోయి విషాదంలోకి దించాడురా కథను. చెడవాయి" అంటారుమీరు. మరి నేను గొప్ప రచయిత నవ్వాలిగా కాబట్టి యీ కథ వదిలేస్తాను, మరి మీరేమీ అనుకోకండి.

తప్పత్రాగిన పోలీసు త్రాగిన నేరస్థుణ్ణి బంధించితే, దొమ్మరగుడిసెల్లో దూరిన మాజిస్ట్రేటును పొరపాటున లాకప్‌లో వుంచితే, విచారించేది ఎవరు? ఈ వస్తువును తీసుకొని కథ వ్రాయరాదయ్యా అన్నాడు నా రెండో మిత్రుడు. మా బాధలను కొంతయినా కథలో చూపెడితే పోలీసువాని జీవితంకూడ దుర్భరమనే సత్యాన్ని తెలుసుకుంటారు. కథకూడా మజాగా వుంటుదిలే వ్రాయమన్నాడు మా వాడు. ఈ కథ బాగానేవుంది. దీనిని విపులీకరించి వ్రాస్తే, మావాడన్నట్లు మజాగానే వుంటుంది. వ్రాద్దామని కలం తీశాను. వెంటనే నలభైతొమ్మిదినుంచి యాభైరెండువరకు జరిగిన సంఘటనలు జ్ఞాపకానికి వచ్చాయండి. వీడు కమ్యూనిస్టై వుంటాడని పై వాళ్ళకు రిపోర్టుచేరితే అసలు నాకు వుద్యోగమే లేదనుకోండి, ఏదైనా అలాంటి అవకాశంవస్తే, పై కారణంగా కమ్యూనిస్టునైన నాకు వుద్యోగం దొరుకుతుందో లేదో అని భయపడ్డా. మీరనుకోవచ్చు- స్నేహితుని కోర్కెను తీర్చలేనివాడు భవిష్యత్తులో రచయిత ఎలా అవుతాడా అని. క్షమించండి. ముందేచెప్పాను నేను పిరికివాడినని. కథావస్తువుకోసం గతాన్ని తలచుకున్నా. నవ్వొచ్చింది. నేను విశాఖపట్టణం వెళ్తూ వుంటే, రైల్లో, యిద్దరు పోలీసుల మధ్య ఒక "గజదొంగ" సంకెళ్ళు వేయబడి వున్నాడు. వాడి సంగతి సందర్భాలు తెలుసుకున్నా. వాడు రాకపోక సౌకర్యాలులేని పల్లెటూరువాడనీ, నాలుగుశేర్ల సజ్జలు దొంగిలించాడనీ, శిక్ష చెప్పారుకాబట్టి సెంట్రల్ జైలుకు తీసుకుపోతున్నామనీ పోలీసులు తెలిపారండీ. ఇది విన్నాక, వానివంక చూస్తే నాకు జాలివేసింది. కాని, వానిలో జైలుకుపోతున్నానన్న బాధ రవ్వంతైనా కనుపించలా. పైగా, ఆశ్చర్యంగా మాట్లాడుతున్నాడు. "ఇదేటో లయ్య, జోడెల్ల బండికంటే జోరుగాపోతాది. ఈ బండి నేసుంతారు బాబూ?" అన్నాడు. పెట్టెలోని వాళ్ళంతా పకపకా నవ్వారు. "రైలు బండి. దీనికి ఎడ్లువుండవురా గొడ్డూ" అన్నారు ఒకరు. ఆనాటి అతని మాటలు వినిపించినట్లయి, ఎంతసేపు నవ్వానో ఏమో. అమ్మ లేచి, "ఓరే ఎందుకురా ఆ నవ్వు? అర్ధరాత్రి నిద్రపోకుండా నీ వెలగబెట్టే రచనలు ఏమిటి? నీ వాలకం చూస్తే, నీకు వున్మాదం వచ్చినట్టుంది. నన్ను నిద్దర పోనిచ్చి నీవు నిద్దరపోరా తండ్రీ" అంది. మీరె చెప్పండి. ఆమెను కసురుకుంటే ఏం బాగుంటుంది? రచయిత అంటే దయా, ఓర్పులతో సరళ స్వభావాన్ని అలవర్చుకోవాలిగా మరి! కిమ్మనకుండా పడుకున్నాను. ఇంకేముంది? ఆ రైతే కథ వ్రాయాలనుకున్న "థాట్" కాస్తా పోయింది. "మూడ్స్" లేనప్పుడు వ్రాయడమంటే ఎంత కష్టమో మీరే చెప్పండి.

నాకు నిద్రపట్టలా. మరల ఆలోచన. మా ప్రక్క యింటిలో భార్యాభర్తలు అన్యోన్యంగా వున్నట్టే కన్పించేవారు. వేరే యింకో స్త్రీ చాలా మంచి మనిషి. లెండి, మంచికోసమే ఆమెకు కొన్ని కష్టాలువచ్చి, మనశ్శాంతికోసం మాయింటి ప్రక్కవారి యింటి కొచ్చింది. ఆ దంపతులు కూడ బాగానే చూశారు. కొన్నాళ్ళకు ఆ యింటిలో శాంతిలేకుండా పోయింది. ఆ ఇంటావిడ తన ఆప్తులతో తనకు సుఖాన్ని చేకూర్చమనీ, యితరుల మూలకంగా భర్త ఆలోచించలేకపోతున్నాడనీ చెప్పింది. ఆ ఆప్తులు "ఇల్లో వుండే వెళ్ళినామె, ఆమె కుటుంబపరిస్థితి నీకు కొంచెమైనా తెలిసేవుంటుంది. ఆ దంపతులకు ఎందుకు శాంతి లేకుండా పోయిందో చెప్పు" అన్నారు. ఆ స్త్రీ ఇలా చెప్పిందిది: ఆ యింటావిడ చాలా పెంకి మనిషనీ, భర్తను వేధించుకు తింటుందనీ, నామాట అబద్ధమయితే ఆ యింటిప్రక్కవాళ్ళ నెవరినైనా అడగమని చెప్పింది. వాళ్ళు మా యింటిప్రక్కనేవున్న యింకో యింటి వారి నడిగారు. వాళ్ళుకూడా అదేమాట. ఇంకేముందీ? ఆప్తులూ, వూరూ, వాడా మాయింటి ప్రక్కావిడను పెంకిది, పెంకిది, పెంకిదన్నారు. కొంతవరకు ఆమెతో పరిచయమున్న ఒకరిద్దరు బాధపడ్డారు. కాని ఆమె పెంకిదికాదే అంటే ఏమొస్తుందోనని భయపడి నోరు మూసుకుని వూరుకున్నారు. మా చిట్టికథ వ్రాసిన నేను ఈ "స్టోరీ"కూడ వ్రాస్తే బావుంటుందనుకున్నా. కానీ, అంతా, పెంకిది అన్న ఆమెనుగూర్చి మంచిగా వ్రాస్తే, వూళ్ళో వాళ్ళంతా

వృత్తరంగా పోతే, యీ వెధవాయి తూర్పుగా పోతానంటాడు. ఈ వెధవ కెందుకంట అని తిడతారు. ఒకవేళ ఆమె నన్ను కథవ్రాయమందని వీరంతా ఆమెమీద విరుచుకుపడితే కథ వ్రాసి న్యాయం చేయాలనుకున్న నేను అన్యాయం చేసినవాడ నవుతానేమో? ఆమె బ్రతికే వుందిగా మరి? మీరే చెప్పండి? మా చిట్టయితే చచ్చిపోయింది కాబట్టి, సత్యాన్ని బయటపెట్టి దాని ఆత్మకు శాంతికలిగించా. చిట్టిబుర్రలో కొచ్చి బావురుమన్నా. అమ్మ కూడ బావురుమంది. ఇంకేముందీ? కాకుల అరుపులతో పాటు ఏమిట్రా? ఏమిట్రా అంటూ, మావాడకట్టు వాళ్ళంతా మాయింటిచుట్టూ మూగారు. అమ్మ వాళ్ళతో, ఏడుస్తూ

మావాడికి పిచ్చెక్కిందమ్మా,
రెండురోజులనుండీ వాడి వాలకమే
వేరుగావుందీ,
అర్ధరాత్రి కాడ నవ్వుతుంటేనే
నాకర్థమయింది
ఇదంతా దానిమూలంగానే అని
యిప్పుడు రుజువయిందీ—

అంటూ రాగాలుతీస్తూ చెప్పింది అమ్మ. వాళ్ళలో ఒకామె "ఏడవకుండా ఏం జరిగిందో చెప్పు" మంది. అమ్మ ఏడుపు మాని "అదేనండీ, మా యింట్లో వుండేదే మా మరిదిగారమ్మాయి, యీ మధ్య మా యింటికొచ్చి "అన్నయ్యలేడా పెద్దమ్మా అంది." లేడన్నాను. "నన్ను క్షమించు పెద్దమ్మా ఒకడు పెండ్లి చేసుకుంటానని నమ్మించి మోసంచేశాడు. సవతితల్లి బాధలను తట్టుకోలేని నేను వాడివలలో పడ్డాను. దాని ఫలితంగా యిప్పుడు తల్లిని కాబో

తున్నాను. చేసుకుంటూ నన్ను వాడు ఎక్కడికో పారిపోయాడు. నాన్న యీ సంగతి తెలిసి యింట్లోనుండి పొమ్మన్నాడు. మీరూ అన్నయ్యా ఆలోచిస్తారని వచ్చా"నంది.

"పెంచినపిల్లే అనుకోండు, కన్నతండ్రే పొమ్మంటే, ఆ స్థితిలో జాలివేసినా రక్షించడం కష్టమనుకుని మీ నాన్నగారకే వెళ్ళమన్నాను. అదివెళ్ళేముందు ఒక వుత్తరం వ్రాసి "అన్నయ్యకి" ఇమ్మని వెళ్ళిపోయింది. ఆ వుత్తరం చదివిన దగ్గరనుంచి మావాడు యిలామారిపోయాడు" అని అమ్మ బావురుమంది. ఈ వృత్తాంతమాట జ్ఞాపకానికొచ్చి పైకి ఏడిస్తే వెక్కిరిస్తారనుకొని, ఎలాబాధపడ్డానో మీరర్థం చేసుకుంటే అదృష్టవంతులే. తెల్లవార్లూ కథ వ్రాయాలనే ఆ వేదనతో నిద్రలేకుండా వున్న నా ముఖం ఎలా వుంటుందో మీరే వూహించండి. వాళ్ళంతా "ఎర్రగా గుంటూరు బావుల్లావున్న కళ్ళుకొని పిచ్చిచూపు లలాచూస్తున్నాడో. పాపం ఒక్కగా నొక్క కొడుకు. పిచ్చివాడైనాడు- అందమైన గతింకేంగాను?" అని వాళ్ళంటూవుంటే, మా ప్రక్క యింటా విడకథ వ్రాయాలనుకున్న నాకు ఆమె ఎలా పెంకివయిందో అర్థం తెలిసిన నాకు ఎలా వుంటుందో మీరే వూహించండి."

ఓరి భగవాన్! ఎలాంటి దుస్థితి తీసుకొచ్చి పెట్టావురా అంటూ దేవునికీ, రచయితలెవరయినా నన్నుగూర్చి వ్రాయాలనుకుంటే, నా మట్టూ మూగిన వాళ్ళు నన్ను పిచ్చివాణ్ణి చేశారు కాబట్టి ఈ దుస్థితినుంచి నన్ను విముక్తి చేస్తూ వ్రాయమని వారికి ఒక దణ్ణం పెట్టి నా ఆలోచనను అంతటితో ఆపానండీ. నాకొచ్చిన ఈ దుస్థితిలో ఎలా వ్రాయమంటారు? ఏమి వ్రాయమంటారు? మీరే చెప్పండి?

A Fine Collection of

Mahakavi Sri Sri's POEMS

THREE CHEERS FOR MAN

Rendered for the first time into English.

Rs. 2/-

Postage Extra

Copies Available at:

Visalaandhra Publishing House,

VIJAYAWADA-2.